

Handläggare
Christina Koistinen
Telefon: 08-508 30198**Till**
Kyrkogårdsnämnden
24 januari 2023

Verksamhetsplan 2023 för Kyrkogårdsnämnden

Förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2023 och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Kyrkogårdsnämnden ansöker om budgetjustering för ökade kostnader för kapitalkostnader med 8,0 mnkr varav 2,2 mnkr i ränta.
3. Kyrkogårdsnämnden beslutar om omslutningsförändring om 10,0 mnkr.
4. Kyrkogårdsnämnden beviljar Hedvig Eleonora församling ett extra bidrag om 500 tkr under 2023 för åtgärder enligt framtagna vårdplan för kyrkogården.

Svante Borg
Förvaltningschef

Innehållsförteckning

Inledning	4
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	12
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	15
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	15
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	19
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	22
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	23

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	27
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	31
Redovisning av ekonomi.....	32
Nämndens ekonomiska förutsättningar	32
Investeringar	33
Budgetjusteringar.....	35
Omslutningsförändringar	35
Övriga ekonomiska redovisningar	35
Systematiskt kvalitetsarbete.....	36

Bilagor

Bilaga 1: Väsentlighets- och riskanalys samt internkont

Bilaga 2: Kopia av Plan för upphandling 2023

Bilaga 3: KN VP 2023

Bilaga 4: Bilaga Kompetensförsörjningsplan (002)

Inledning

Verksamhetens omfattning

Kyrkogårdsnämnden är huvudman för begravningsverksamheten i Stockholm. Kyrkogårdsnämnden ska verka för att alla, oavsett livsåskådning, kan erbjudas den begravningsceremoni och det gravskick som önskas.

Nämnden äger och förvaltar stadens begravningsplatser, upplåter gravplatser, ställer ceremonilokaler till allmänhetens förfogande samt svarar för stadens krematorier.

Verksamheten består av tre huvudområden: begravningsverksamhet, ansvar för att skydda och bevara kulturhistoriska värden samt serviceverksamhet det vill säga skötsel och plantering på enskilda gravplatser mot ersättning från gravrättsinnehavare. Dessutom ansvarar nämnden för förvaltning av världsarvet Skogskyrkogården i enlighet med UNESCO:s Konvention om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv.

Kyrkogårdsnämnden ger vidare ekonomisk ersättning till den som innehar enskild begravningsplats och till den som förvaltar allmän begravningsplats utan att vara huvudman. Med det senare avses församlingar i Svenska kyrkan, inom förvaltningens huvudområde.

Verksamheten finansieras av en begravningsavgift som baseras på den kommunalt beskattningsbara inkomsten. Begravningsavgiften uppgår år 2023 till 6,5 öre per skattekrona. Över- och underskott ska i sin helhet balanseras i en begravningsfond till nästkommande budgetår.

Nämnden svarar för underhåll av 11 begravningsplatser med 13 ceremonilokaler. Totalt finns inom nämndens ansvar ett 40-tal byggnader, inklusive två krematorier.

Verksamhetsplan för 2023

Samtliga nämnder ska, i enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning upprätta en verksamhetsplan med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fattat beslut om.

Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges budget för 2023 och de tre inriktningsmålen:

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska arbeta utifrån kommunfullmäktiges angivna inriktningsmål, verksamhetsområdesmål, indikatorer och aktiviteter. Nämndmål tas därefter fram som stödjer och konkretiserar dessa mål. Under rubriken ”Det förväntade resultatet” tydliggörs vilka resultat nämnden eftersträvar att nå under det kommande verksamhetsåret.

Prioriterad verksamhet för kyrkogårdsnämnden under 2023

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Nämnden ska i sitt ansvar som huvudman för kommunens samlade begravningsverksamhet vara ett föredöme då det gäller att famna om invånarnas hela bredd av trostillhörigheter, kulturella sedvänjor eller helt sekulära val. Stadens begravningsverksamhet ska upplevas som trygg och förtroendegivande.

Begravningsverksamheten utgör en viktig samhällsservice som präglas av en säker och tillförlitlig service med stor lyhördhet för den enskildes behov. Världighet och respekt är ledord för verksamheten. Nämnden anpassar verksamheten och befintliga anläggningar till en växande befolkning och olika begravningsstraditioner. För att möta ett ökat behov av gravplatser anläggs en ny begravningsplats på Järvafältet, som beräknas vara klar under 2024. Utvecklingen av Strandkyrkogården går vidare under 2023 genom att kompletteras med ett ceremonihus. Målsättningen är att entreprenadstart kan ske under 2023.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att i sin verksamhet erbjuda feriearbete till ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden. Ungdomarna ska med ett modernt ledarskap ges god handledning och därigenom en attraktiv start på sitt kommande arbetsliv. Barn och ungdomar erbjuds fria visningar av världsarvet Skogskyrkogården i samarbete med Stockholms Stadsmuseum. Vid visningarna förmedlas Världsarvets värden.

Många äldre besöker nämndens anläggningar och då ska de känna sig välkomna, trygga och uppleva en god service vid sina kontakter med kyrkogårdsförvaltningen.

Världsarvet Skogskyrkogården är en populär plats att besöka i Stockholm. Skogskyrkogården som världsarv ska skyddas, bevaras, levandegöras och överlämnas till kommande generationer. Dess unika status och kulturmiljö förvaltas utifrån en framtagen förvaltningsplan. Under 2023 fortsätter arbetet med att ta fram ett program för Hållbar Turism för världsarvet. Samarbetet med Stadsmuseet bland annat gällande visningsverksamheten ska utvecklas inom ramen för programmet för Hållbar Turism.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fokusera miljöarbetet på åtgärder mot buller, på hållbar energianvändning, hållbar mark- och vattenanvändning samt återvinning av avfall. Förvaltningen fortsätter arbetet med att minska koldioxidutsläpp genom att ha en krematorieverksamhet som helt drivs av biogas. Kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel undviks helt vid grönskötseln av begravningsplatserna. Under året fortsätter arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner som också inkluderar de gröna kulturvärdena.

Stadens begravningsplatser ska vara rofyllda och vackra, kulturarvet ska förvaltas liksom att park- och naturmiljövärden förvaltas och utvecklas. Begravningsplatserna ska ha höga naturvärden och grönskötseln ska bidra till biologisk mångfald. Arbeta med ökad biologisk mångfald har fått ett ökat utrymme i verksamhetens dagliga drift och löper numera som en röd tråd genom alla projekt. En mängd förstärkningsåtgärder inom arbetet med att öka den

biologiska mångfalden genomförs och planeras. Exempelvis planeras en salamanderdamm, ängsytter med regelbunden slåtter, perennplanteringar och att död ved sparas. Mulm- och fladdermusholkar ska sättas upp och våtmarker återskapas.

Förvaltningen byter ut fordon och maskiner till miljöanpassade alternativ och testar kontinuerligt nya eldrivna maskiner och handredskap i professionell drift. Allt fler elfordon och arbetsmaskiner med eldrift eftersträvas.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Effektivitet och resurshushållning präglar nämndens verksamhet. Nämnden strävar efter en långsiktig investeringsplanering där driftkostnadsperspektivet är i fokus. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet med att stärka investeringsstyrningen och förbättra budgetföljsamheten, prognossäkerhet samt styrningen av investeringsprojekt.

Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade, delaktiga, ansvarstagande samt ha ett professionellt och etiskt förhållningssätt. Förvaltningen använder digitala arbetssätt för att effektivisera och utveckla verksamheterna. Arbete med digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer fortsätter. Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som syftar till att göra servicen mer tillgänglig för medborgare.

Medarbetare och chefer erbjuds löpande kompetensutveckling utifrån behov och individuella kompetensutvecklingsplaner. Chefer ska stärkas i sitt ledarskap och ha verktyg att leda i förändring. Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet och följs upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal

Nämnden ska i linje med stadens ökade beredskap ta fram och implementera en beredskapsplan som gäller hela spektrumet från mindre kris till och med krig. Förvaltning har sammanställt en lokal anvisning för att följa upp det systematiska arbetet inom informationssäkerhet. Förvaltningen har även beslutat att bygga om anläggningarna 15C, Nya kylhuset och Nya krematoriet, så att de är förberedda för att koppla in reservkraft vid allvarliga störningar i kraftnätet eller längre strömbortfall.

Stadens begravningsverksamhet ska upplevas som trygg och förtroendegivande. Invånarna ska uppleva ett professionellt stöd i ett av livets mer utmanande skeden. Stockholmarna erbjuds en mångfald av gravskick. Anpassningar görs vid befintliga begravningsplatser för att tillmötesgå efterfrågan på av olika begravningstraditioner. Den bärande idén ska vara att olika gravskick integreras, om inte i samma gravkvarter, så i samma områden. Den nya begravningsplatsen på Järvafältet är under uppförande och beräknas vara klar under 2024.

Begravningsplatser och kyrkogårdar ska vara välskötta, belysta och tillgängliga och genom detta bidra till att skapa möjlighet till återhämtning och själslig rekreation för alla. Åtgärder genomförs som ökar tryggheten. Hög skötselnivå och åtgärdande av annan skadegörelse samt åtgärder för att förhindra brott ska ge besökarna en trygg och säker miljö. Var och en som kommer i kontakt med verksamheterna ska känna sig trygg i vetskapen om att bemötande och service utformas på ett likvärdigt sätt för alla medborgare.

En särskild arbetsstyrka kommer att skapas under våren för att stödja förvaltningens återställningsarbete efter snövädret i december 2022.

Samverkan

I budget för 2023 finns gemensamma direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser, som rör prioriterade områden. Förvaltningen ser samverkan med andra förvaltningar och bolag som en förutsättning för en effektiv och utvecklingsinriktad verksamhet. Nämndens verksamheter ingår i olika samverkansprojekt och arbeten tillsammans med andra nämnder och bolag.

Långsiktigt hållbar ekonomi

Kyrkogårdsnämndens verksamheter styrs, planeras och följs upp i stadens system för integrerad styrning och ledning, ILS, vilket stödjer nämndens verksamheter mot ett tydligt fokus på resultatet för invånarna. Förvaltningen arbetar med systematisk styrning och uppföljning samt med verksamhets- och kvalitetsutveckling. Förvaltningen arbetar för att säkerställa att prognossäkerhet och budgetföljsamhet är god.

Klimatpolitik

För att ta tillvara på kompetenser och tillsammans arbeta mot stadens uppsatta miljömål ingår förvaltningen i ett miljösamordnarnätverk. Arbetet med Stockholms stads miljöprogram leder till ett samarbete med miljöförvaltningen. Andra viktiga samarbetspartners är stadsledningskontoret och fastighetskontoret.

Innovation, digitalisering och upphandling

Förvaltningen arbetar för att öka förvaltningens innovationskraft och öka takten i förvaltningens digitala utveckling. Behov finns av samarbete som kan leda till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheten. Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som ska ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster och göra servicen mer tillgänglig för medborgare. Förvaltningen samverkar med fem fackförvaltningar i staden om gemensamt dataskyddsombud.

Staden som arbetsgivare

Förvaltningen fortsätter samverka med och ta del av de utbildningsinsatser som anordnas av stadsledningskontoret. Arbeta för utveckling av samverkan med HR-funktionerna på andra förvaltningar är påbörjad. Genom samverkan kan förvaltningarna byta erfarenheter och kunskap samt undersöka möjligheter att samordna insatser till exempel inom chefsutveckling, kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

Chefsförsörjningen är en aktuell fråga då det inom de närmaste åren kommer att ske ett flertal pensionsavgångar inom förvaltningsorganisationen. Det finns även behov av att rekrytera inom vissa specialistfunktioner.

Samverkan för en trygg och säker stad

Förvaltningen kommer i samverkan med berörda stadsdels- och fackförvaltningar, polis och lokala näringslivet fortsätta att utveckla stadens begravningsplatser till trygga och säkra platser. Vaktbolag rondderar vid de större begravningsplatserna. Samverkan sker med

närpolisen kring åtgärder för att exempelvis förhindra skadegörelse och stölder.

Samverkan för trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor

Förvaltningen tillämpar barnperspektivet inom begravningsverksamheten. Samverkan med stadsmuseet är särskilt viktig utifrån Världsarvet Skogskyrkogården. Alla skolor erbjuds fria visningar av Skogskyrkogården i samarbete med Stockholms stadsmuseum.

Ett Stockholm med hållbar tillväxt

Kyrkogårdsförvaltningen samverkar med berörda fackförvaltningar i planerings- och utvecklingsfrågor för att få en helhetssyn kring utvecklingen av stadens begravningsplatser. Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön.

Stockholm som ett kulturellt centrum

Samarbetet med Stockholms stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att stadsmuseet fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen.

Samverkan för ökat bostadsbyggande och hållbar stadsutveckling

Hög tillgänglighet och lyhördhet för den enskildes behov präglar begravningsverksamheten. Tillgången till ceremonilokaler och tider för gravsättning anpassas efter behoven. Inom stadens begravningsverksamhet sker samverkan med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsdelsförvaltningar.

En hållbar demokratisk stad

Nämndens verksamheter ska vara välkomnande, jämställda och demokratiska. Var och en som kommer i kontakt med verksamheterna ska känna sig trygg i vetskapen om att bemötande och service utformas på ett likvärdigt sätt för alla medborgare

Nämndens verksamheter bidrar till att uppnå flera av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Detta görs bland annat genom att skapa trygga och inkluderande begravningsplatser, öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning, ta hänsyn till barns och nationella minoriteters rättigheter samt arbeta för omsorg om äldre.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Nämnden bidrar tillkommunfullmäktiges inriktningsmål genom att i sitt ansvar som huvudman för kommunens samlade begravningsverksamhet vara ett föredöme då det gäller att famna om invånarnas hela bredd av trostillhörigheter, kulturella sedvänjor eller helt sekulära begravningsval. Stadens begravningsplatser är en del av kulturarvet men fyller samtidigt en funktion som vackra och rofyllda park- och naturmiljöer för stockholmare.

Begravningsverksamheten utgör en viktig samhällsservice som präglas av en säker och tillförlitlig service med stor lyhördhet för den enskildes behov. Nämnden anpassar verksamheten och befintliga anläggningar till en växande befolkning och olika

begravningsstraditioner. För att möta ett ökat behov av gravplatser byggs en ny begravningsplats på Järvafältet. Utvecklingen av Strandkyrkogården går vidare under 2023 genom att begravningsplatsen kompletteras med ett ceremonihus.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att i sin verksamhet erbjuda feriearbete till ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden.

Äldre som besöker nämndens anläggningar ska känna sig välkomna, trygga och uppleva en god service vid sina kontakter med kyrkogårdsförvaltningen.

Världsarvet Skogskyrkogården är en populär plats att besöka i Stockholm. Under 2023 fortsätter arbetet med att ta fram ett program för hållbar turism för världsarvet. Samarbetet med stadsmuseet bland annat gällande visningsverksamheten ska utvecklas inom ramen för programmet för hållbar turism.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål om att ge barn och ungdomar jämlika uppväxtvillkor genom att i sin verksamhet erbjuda feriearbete till ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden. Ungdomarna ska med ett modernt ledarskap ges god handledning och därigenom en attraktiv start på sitt kommande arbetsliv. Feriearbetande ungdomar är för nämndens verksamhet ett välkommet kapacitetstillskott och möjliggör en planering av semesteruttag och fortbildning.

Barnperspektivet ska genomsyra stadens alla verksamheter. Förvaltningen beaktar barnperspektivet så att barn och ungdom känner sig välkomna, trygga inom verksamheterna.

Staden som offentlig arbetsgivare är en viktig aktör i arbetet med målen i agenda 2030 om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt samt minskad ojämlikhet.

Nämndmål: Nämnden bidrar till att barn och ungdomar ges lika möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet

Beskrivning

Förvaltningen tillhandahåller platser för feriearbete för ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden. Praktikplatser erbjuds till aspiranter från Jobbtorg och till andra personer, exempelvis personer med funktionsvariationer, som står utanför arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

Ungdomar får arbetslivserfarenhet och blir därmed mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål och en positiv samhällsutveckling genom att skapa kunskap kring begravningsverksamheten. Ett tydligt och professionellt förhållningssätt

till olika trosbekännelsers behov och sedvanor är grunden i nämndens arbete för en ökad integration. Även om alla begravningsplatser ingår i arbetet, byggs grunden framför allt utifrån Världsarvet Skogskyrkogården. Som en del i detta erbjuds alla skolor fria visningar av Skogskyrkogården i samarbete med Stockholms stadsmuseum.

Nämndmål: Världsarvets Skogskyrkogårdens värden förmedlas till barn och unga.

Beskrivning

Stadens skolor erbjuds fria visningar av Världsarvet Skogskyrkogården i samarbete med Stockholms Stadsmuseum. Vid visningarna förmedlas Världsarvets värden samt bakgrunden till Unesco:s Konvention om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv.

Förväntat resultat

Stockholms barn och unga har god kännedom om Världsarvet Skogskyrkogården.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål med att begravningsverksamheten utgör en viktig samhällsservice som präglas av en säker och tillförlitlig service med stor lyhördhet för den enskildes behov. Värdighet och respekt är ledord för verksamheten.

Tillgången till ceremonilokaler och tider för gravsättning anpassas efter behoven. Den planerade utvecklingen av Strandkyrkogården, som ligger i ett naturskönt område men som utnyttjas i liten grad för gravsättningar, går vidare under 2023. Den nya begravningsplatsen på Järvafältet är under uppförande och beräknas vara klar under 2024.

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagna åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder. Stadens program för tillgänglighet, Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023, har varit vägledande för projekteringen av den nya begravningsplatsen vid Järva friområde.

Nämndmål: Begravningsverksamheten präglas av god service och lyhördhet för den enskildes behov.

Beskrivning

Hög tillgänglighet och lyhördhet för den enskildes behov präglar begravningsverksamheten. Tillgången till ceremonilokaler och tider för gravsättning anpassas efter behoven. Förvaltningen erbjuder ett utbud av olika typer av planterings- och gravskötselavtal. Så långt det är möjligt anpassas stadens kapell och begravningsplatser till ceremonier enligt olika trosinriktningar och borgerliga förrättningar.

Den planerade utvecklingen av Strandkyrkogården, som ligger i ett naturskönt område men som utnyttjas i liten grad för gravsättningar, går vidare under 2023. Begravningsplatsen ska

kompletteras med en ceremonilokal. Den nya tidplanen är att byggstart sker till våren 2023.

Den nya begravningsplatsen på Järvaältet är under uppförande och beräknas vara klar under 2024. Förvaltningen fortsätter även arbetet under 2023 med att anlägga nya gravkvarter för kistgravar på Råcksta begravningsplats samt nya gravkvarter på Norra begravningsplatsen.

Det finns en stor efterfrågan från anhöriga av gravsättningsformen askgravlund. Förvaltningen fortsätter arbetet med anläggande av en askgravlund på kvarter 25 på Skogskyrkogården och påbörjar under 2023 projektering av en askgravlund på Galärvarvskyrkogården.

Inom nämndens myndighetsutövning finns bland annat ett uppdrag att medla vid olika tvister om behov uppstår. Det kan handla om val av begängelsemetod eller val av plats för gravsättning.

Förväntat resultat

Nämnden tillhandahåller god service och en mångfald av gravskick.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anläggning av nytt gravkvarter på Norra begravningsplatsen	2018-01-01	2023-12-31
Delta i arbetet med att utveckla Hittagraven-tjänsten	2023-01-01	2023-12-31
Planering och byggnation av en ceremonilokal på Strandkyrkogården	2018-01-01	2024-12-31
Utveckla informationen på begravning.stockholm	2023-01-01	2023-12-31
Utveckling av Strandkyrkogården	2017-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Stadens begravningsplatser och begravningsverksamhet har god tillgänglighet

Beskrivning

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagen åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder.

Tillgänglighetsanpassningar av busshållplatser vid Skogskyrkogården har utretts på uppdrag av nämnden och ett förslag på åtgärder har tagits fram. Genomförande av åtgärder planeras under 2023-2024. En ny ramp till Stora Gravkoret på Norra begravningsplatsen projekteras. En ramp vid Hässelby kapell har projekterats och upphandling och utförande planeras ske i mitten av året. Övriga tillgänglighetsåtgärder som görs löpande är exempelvis målning av trappnosar och olika beläggningsarbeten.

Tillgängligheten på Skogskyrkogården kommer även tydligt att förbättras när nya bänkar kan placeras ut. Tio bänkar levererades under 2022 för en sista utvärdering av materialets hållfasthet och åldrande. Förvaltningens plan har varit att anskaffa omkring 200 bänkar och 100 pallar, när utvärderingen av bänkarna blir färdig.

God tillgänglighet handlar också om lättillgänglig information via kundtjänst och andra kanaler. E-tjänsten "Hittagraven" underlättar för att hitta gravar och i tjänsten går det även att beställa skötsel och plantering. Funktionerna på "Hittagraven" utökas fortlöpande och antalet användare ökar kontinuerligt. Under 2023 kommer möjligheten till betalning med kontokort undersökas.

Stadens program för tillgänglighet, Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023, har varit vägledande för projekteringen av den nya begravningsplatsen vid Järva friområde.

Förväntat resultat

Begravningsplatser och ceremonilokaler är anpassade för allas behov. Tillgängligheten till information är god och begriplig för så många som möjligt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nya bänkar till Skogskyrkogården	2016-01-01	2023-12-31
Projektera ny ramp till Stora Gravkoret, Norra begravningsplatsen	2019-01-01	2023-12-31
Projektera och anlägga ny ramp till Hässelby kapell	2019-01-07	2023-12-31
Upprustning och tillgänglighetsanpassning av servicestationer vid Norra begravningsplatsen.	2022-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda en begravningsverksamhet som präglas av en hög tillgänglighet och god personlig service. Alla besökare inklusive äldre ska känna sig trygga och välkomna till stadens begravningsplatser.

Nämndmål: Äldre känner sig välkomna och trygga på stadens begravningsplatser

Beskrivning

Stockholm ska vara en trygg stad att åldras i. Många äldre besöker nämndens anläggningar. Det är viktigt att de känner sig välkomna, trygga och upplever en god service vid sina kontakter med kyrkogårdsförvaltningen.

Förväntat resultat

Äldre rapporterar ökad upplevd trygghet vid nämndens anläggningar.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att låta begravningsplatserna vara välbesökta kulturmiljöer vars värden bevaras, vårdas och vid behov utvecklas.

Samarbetet med Stockholms stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid

underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att muséet fortsätter att anordna visningsverksamhet. Samarbetet med stadsmuseet ska utvecklas inom ramen för programmet för Hållbar turism. Det gäller bland annat kaféverksamhet i Visitors center, utställningen och arrangerandet av Skogskyrkogårdens dag. Åtgärderna presenteras i rapport för delprojekt 2 för Hållbar turism under våren 2023.

Världsarvet Skogskyrkogården är en populär plats att besöka i Stockholm. Skogskyrkogården är uppsatt på Unesco:s lista över världsarv som ska skyddas, bevaras, levandegöras och överlämnas till kommande generationer. Dess unika status och kulturmiljö förvaltas utifrån en framtagna förvaltningsplan.

Nämndmål: Kulturarvet på stadens begravningsplatser bevaras, vårdas och synliggörs

Beskrivning

Nämnden ansvarar för att erbjuda rofyllda och vackra begravningsplatser, liksom att förvalta det kulturarv och de park- och naturmiljövärden som finns vid stadens begravningsplatser. En kulturhistorisk inventering av gravvårdar vid stadens begravningsplatser har genomförts och ett förslag till bevarandeplan kommer att överlämnas till Länsstyrelsen för ställningstagande. Renovering av gamla gravmonument, staket och gjutjärnsdetaljer sker framför allt vid Norra begravningsplatsen.

Vård- och underhållsplaner har tagits fram för Norra begravningsplatsen och kommer att tas fram för Skogskyrkogården under 2023.

Samarbetet med Stockholms Stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att muséet fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen.

Under 2023 kommer fortsatt bekämpning av almsjuka att prioriteras. Almsjukan har även drabbat Skogskyrkogården där almar i det stora entrélandskapet har visat symtom på almsjuka. Brännkyrka kyrkogård och Norra begravningsplatsen är också sedan tidigare hårt drabbade av almsjuka. Vaccinering har provats som metod med positivt resultat och kommer utföras på samtliga almar. Andra hot mot trädbeståndet på Skogskyrkogården är granbarkborre och större mörghorre. För att hantera hoten kommer en handlingsplan för tallarna att utarbetas under 2023 där utvärdering av tallföryngringsstrategin på Skogskyrkogården kommer att vara en viktig del.

Utöver en allmän föryngring av trädbeståndet under 2023 kommer återplantering av träd ske där träd tagits bort på grund av trädskadomar och skadegörare. Det snöoväder som drog in i slutet av november 2022 orsakade stora skador på träd främst på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen men också en hel del skador på övriga begravningsplatser. Arbetet med att säkra riskträd och beskära skadade träd kommer att fortgå under vintern 2023. Extra personal

har anställts för att städa begravningsplatserna från ris och grenar vilket kommer att fortgå under vintern/våren 2023. Bedömningen är att cirka 200 träd behöver ersättas på grund av snöövädret och återplantering kommer påbörjas under hösten 2023.

Allhelgonahelgen, Julafton, Mors och Fars dag är dagar där antalet besökare är stort på begravningsplatserna. Vid allhelgonahelgen beräknas cirka 100 000 besökare vid begravningsplatserna och då planeras för sedvanliga aktiviteter med öppna kapell, musik i kapellen och personal på plats som kan svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven.

Förväntat resultat

Kulturarvet vårdas och blir än mer tillgängligt och attraktivt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Framtagande av vård- och underhållsplaner	2016-01-01	2024-12-31
Föryngring av träd och annan vegetation	2016-01-01	2025-12-31
Projektering och renovering av krematoriekapellen på Skogskyrkogården	2018-01-01	2023-12-31
Renovering av grindar Skogskyrkogården	2020-01-01	2023-12-31
Renovering och nytillverkning av grindar vid Norra begravningsplatsen	2020-01-01	2023-12-31
Restaurering av gravvårdar med kulturhistoriskt värde	2015-01-01	2025-12-31
Återplantering av trädbestånd	2016-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Världsarvet Skogskyrkogårdens värden förvaltas och förmedlas

Beskrivning

Skogskyrkogården är sedan 1994 uppsatt på Unesco:s lista över världsarv som ska skyddas, bevaras, levandegöras och överlämnas till kommande generationer. Dess unika status och kulturmiljö förvaltas utifrån en framtagen förvaltningsplan.

Under 2023 fortsätter arbetet med att ta fram ett program för Hållbar turism på världsarvet Skogskyrkogården.

Skogskyrkogården är en populär plats att besöka i Stockholm. Att Stockholmare känner till "sitt" världsarv är därför en viktig del i Unesco:s strävanden att medvetandegöra världsarven, detta både ur ett lokalt och globalt perspektiv. Ett barn- och ungdomsperspektiv ska också finnas. Särskilda barnvisningar erbjuds till skolorna.

Stockholms stadsmuseum sköter visningsverksamheten vid Skogskyrkogården på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. Samarbetet med stadsmuseet ska utvecklas inom ramen för programmet för Hållbar turism. Det gäller bland annat kaféverksamheten, utställningen och arrangerandet av Skogskyrkogårdens dag. Världsarvet Skogskyrkogården är tillgängligt för besökare genom allmänna och bokningsbara visningar och ett säsongöppet Visitors Center. En översyn ska

göras av webben skogskyrkogarden.stockholm.se som stödjer besökare och intresserade innan, under och efter besöket.

Förväntat resultat

Medvetenheten om världsarvet och dess värden ökar. Världsarvet Skogskyrkogården är ett tillgängligt och uthålligt besöksmål i Stockholm.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel Stockholmare som känner till att Skogskyrkogården är ett världsarv	62 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Implementera ett program för hållbar turism i samverkan med Stockholms Stadsmuseum	2019-01-01	2023-12-31
Översyn av webben om Skogskyrkogården	2023-01-01	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att fokusera miljöarbetet mot åtgärder mot buller, på hållbar energianvändning, hållbar mark- och vattenanvändning samt återvinning av avfall. Under året kommer det globala 2030-målet som syftar till biologisk mångfald att särskilt uppmärksammas. Förvaltningen fortsätter arbetet med att minska koldioxidutsläpp genom att ha en krematorieverksamhet som helt drivs av biogas. Förvaltningen undviker helt kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna.

Stadens begravningsplatser ska ha höga naturvärden och grönskötseln ska bidra till ökad biologisk mångfald. En mängd förstärkningsåtgärder inom arbetet med att öka den biologiska mångfalden genomförs och planeras. Exempelvis planeras en salamanderdamm, ängsytor med regelbunden slåtter, perennplanteringar och att död ved ska sparas. Mulm- och fladdermusholkar ska sättas upp och våtmarker återskapas.

Förvaltningen byter ut fordon och maskiner till miljöanpassade alternativ och testar kontinuerligt nya eldrivna maskiner och handredskap i professionell drift. Allt fler elfordon och arbetsmaskiner med eldrift eftersträvas.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fokusera miljöarbetet på åtgärder mot buller, på hållbar energianvändning, hållbar mark- och vattenanvändning samt återvinning av avfall. Förvaltningen fortsätter arbetet med att minska koldioxidutsläpp genom att ha en krematorieverksamhet som helt drivs av biogas. Metallrester efter kremation

återvinns. Överskottsvärme från driften tas om hand för att värma ceremonilokalerna, krematorierna men leds även ut i fjärrvärmenätet. Förvaltningen undviker helt kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna. Under året fortsätter arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner som också inkluderar de gröna kulturvärdena.

Under 2023 läggs också särskilt fokus kring Agenda 2030 mål nr 15 som handlar om biologisk mångfald.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 El- och värmeproduktion baserad på solenergi	30 MWh	6 080 MWh	År
 Köpt energi i stadens verksamheter	6,2 GWh	1945 GWh	År
 Minskning av CO2e till 2023	31 CO2e	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Nämndmål: Nämnden bidrar till att skapa en hållbar livsmiljö

Beskrivning

Nämnden arbetar för att minska koldioxidutsläpp genom att bland annat ha en krematorieverksamhet som helt drivs av biogas. Överskottsvärme från driften tas om hand för att värma ceremonilokalerna, krematorierna men leds även ut i fjärrvärmenätet. Därutöver arbetar nämnden med att ersätta oljepannor med värmepumpar, förbättra isoleringen i byggnader och att använda mer elektriska maskiner för skötsel. Nämnden avser att under året ta fram uppföljningsbar statistik för nämndens koldioxidutsläpp.

Förvaltningen undviker helt kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna. Komposteringsanläggningar finns på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen där trädgårdsavfall omvandlas till trädgårdsjord. Övriga kyrkogårdar lämnar trädgårdsavfall till externa komposteringsanläggningar. Verksamheterna minimerar användningen av onödiga plast- och engångsartiklar.

Energieffektiviseringar sker genom konvertering av eluppvärmda byggnader och utbyte av belysningsarmaturer.

Förväntat resultat

Utsläpp minskar och energianvändningen blir mer effektiv. Återvinningen ökar och därtill sker en minskning i nyttjandet av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel biobränsle i stadens krematorier	100 %		År
Andel återvunnen metall efter kreation	100		År
Vattenförbrukning (bevattning och fastigheter)	250 000		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Avveckling av oljeeldade värmepannor	2020-04-21	2023-09-30
Fortsätta arbetet med utbyte till LED-ljuskällor inomhus och utomhus	2015-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Nämnden ansvarar för att erbjuda rofyllda och vackra begravningsplatser, liksom att förvalta kulturarv och förvalta och utveckla park- och naturmiljövärden vid stadens begravningsplatser. Begravningsplatser ska ha höga naturvärden och grönskötseln ska bidra till biologisk mångfald.

Arbete med ökad biologisk mångfald har fått ett ökat utrymme i verksamhetens dagliga drift och löper numera som en röd tråd genom alla projekt. Genom att lyfta frågor kopplade till biologisk mångfald tidigt i projekten har förvaltningen möjlighet att förankra arbetet med olika intressenter. Exempel på det är den pågående projekteringen av en askgravlund på Skogskyrkogården, där det ska anläggas en salamanderdamm, ängsytor, perennplanteringar och att död ved sparas. Andra exempel är projektet med anläggning av nya kistgravar på Räcksta begravningsplats, där förvaltningen gestaltar det nya gravkvarteret med en vattendamm kantad med perenner. På Järva begravningsplats planeras ängsytor med regelbunden slåtter, mulm- och fladdermusholkar ska sättas upp och våtmarker återskapas. Anpassning för djurlivet har även varit en viktig del när förvaltningen tagit fram ljusplaner för begravningsplatserna.

Förvaltningen genomför en mängd förstärkningsåtgärder inom arbetet med att öka den biologiska mångfalden. Några av de insatser som planeras är att fasa ut ettåriga växter och att ersätta dem med perenner som bedöms gynna pollinatörer, spara vatten och minska transporter, att öka mängden död ved och långgräs och att bevara bo- och viloplats i vissa naturtyper för att skapa en refug för djur.

I arbetet med att öka den biologiska mångfalden finns även utmaningar. Gravrättsinnehavare och besökare kan uppleva det som att begravningsplatserna inte sköts när faunadepåer lämnas, högstubbar ställs, långgräsytor skapas eller att löven inte tas bort. Förvaltningen behöver därför jobba med information och attitydförändring både bland besökare och medarbetare.

Utöver detta omfattas begravningsplatser av Kulturmiljölagen (ej Strandkyrkogården och Järva begravningsplats), vilket innebär att begravningsplatserna "ska vårdas och underhållas så att dess kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas". Denna lag innebär att länsstyrelsen inte alltid beviljar tillstånd att exempelvis ställa högstubbar eller lämna död ved och faunadepåer.

Stockholms stads Miljöprogram 2020-2023 och Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad är vägledande i förvaltningens arbete med ökad biologisk mångfald.

Nämndmål: Stadens begravningsplatser är vackra och rofyllda kulturmiljöer med höga naturvärden

Beskrivning

Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön och fyller även en funktion som park- och naturmiljö för stockholmare. De är vackra och rofyllda platser för den enskilde besökaren. För att bidra till att säkerställa en långsiktigt hållbar stad med minskad klimatpåverkan arbetar förvaltningen med olika åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden inom begravningsplatserna.

Under året fortsätter arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner som också inkluderar de gröna kulturvärdena. Elektriska maskiner och arbetsfordon bidrar till minskat buller på begravningsplatserna.

Under 2023 kommer fortsatt särskilt fokus läggas på det Globala Agenda 2030-målet som handlar om "Liv på land", det vill säga om den biologiska mångfalden. Aktualisering av skötselplanerna kan då bli nödvändig.

Förväntat resultat

Begravningsplatserna är uppskattade besöksmål. Den biologiska mångfalden ökar. Bullret minskar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
♀ Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som rofyllda	82		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Insatser för att öka den biologiska mångfalden	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål bland annat genom att vid utbyte av fordon och maskiner välja miljöanpassade alternativ. Förvaltningen följer utvecklingen och testar kontinuerligt nya eldrivna maskiner och handredskap i professionell drift. Allt fler elfordon och arbetsmaskiner med eldrift eftersträvas.

Nämndmål: Kyrkogårdsnämnden bidrar till att skapa effektiva och hållbara transporter.

Beskrivning

Nämndens tjänstebilar byts ut till el- eller biogasdrivna fordon. Inom stadens begravningsplatser sker interna transporter i första hand med elfordon. Dieseldrivna entreprenadmaskiner drivs till stor del med HVO-diesel. Handhållna motordrivna redskap byts successivt ut mot eldrivna dito. Förvaltningen behöver arbeta för att underlätta för stockholmare att besöka begravningsplatserna utan bil.

Förvaltningen arbetar löpande med att förse parkeringsplatser och fastigheter med infrastruktur för batteriladdning. Detta sker i samband med renovering och om- och tillbyggnad av fastigheterna.

Förväntat resultat

Utsläppen minskar och transportarbete effektiviseras.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmnarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål bland annat genom arbetet för fossilfri drift av begravningsverksamheten. Verksamheterna bidrar i möjligaste mån till att minska buller och dålig luft på begravningsplatserna. Medarbetare gör kemikaliesmarta val vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel.

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framförallt till mål 11 om hållbara städer och mål 13 om att bekämpa klimatförändringar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kyrkogårdsnämnden ska utreda möjligheterna för ekologiska begravingar	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Nämndens verksamheter bidrar till giffria miljöer

Beskrivning

Arbetet för en fossilfri skötsel av begravningsplatserna fortsätter under 2023. På Räcksta- och Hässelby begravningsplatser drivs skötseln i dag fossilfritt. Under 2023 ska även skötseln av Bromma kyrkogård drivas fossilfritt. Verksamheterna bidrar i möjligaste mån till att minska buller och dålig luft på begravningsplatserna.

Medarbetare gör kemikaliesmarta val vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel och minskar användningen onödiga av plast och engångsartiklar.

Förvaltningen undviker helt kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna. Biogas används för driften av krematorierna. Metallrester efter kremation återvinns.

Förväntat resultat

Utsläpp minskar och energianvändningen blir mer effektiv. Medarbetarna har tillräckliga kunskaper för att kunna fatta miljö- och klimatsmarta beslut. Verksamheterna har en god arbetsmiljö med låga bullernivåer, vilket även gynnar besökarna.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att verksamheten drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller uppsatta mål. Effektivitet och resurshushållning präglar nämndens verksamhet liksom en kostnadseffektiv verksamhet. Nämnden strävar vidare efter en långsiktig investeringsplanering där driftkostnadsperspektivet är i fokus. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet med att stärka investeringsstyrningen och för att förbättra budgetföljsamheten, prognossäkerhet samt styrningen av investeringsprojekt.

Förvaltningen är en attraktiv och ansvarstagande arbetsgivare. Ledarskapet baseras på Stockholms stads personalpolicy. Förvaltningen arbetar hälsofrämjande och för ett hållbart arbetsliv med minskad sjukfrånvaro.

Det råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering. I förvaltningen råder goda arbetsvillkor för samtliga där en trygg anställning är en självklarhet. Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade, innovativa för att utveckla verksamheten och ha ett etiskt förhållningssätt.

Upprustning av verksamhetslokaler görs för att skapa funktionella och trivsamma arbetsmiljöer och för att förbättra servicen till medborgarna.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom en god ekonomisk planering, en aktiv ekonomistyrning och en transparent uppföljning av verksamheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: Nämndens verksamhet präglas av god budgethållning

Beskrivning

Nämndens verksamhet präglas av effektivitet, resurshushållning och är en kostnadseffektiv verksamhet. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet med att stärka investeringsstyrningen och för att förbättra budgetföljsamheten, prognossäkerhet samt styrningen av investeringsprojekt.

Förvaltningens lokalanvändning är kostnadseffektiv och ändamålsenlig.

Förvaltningsledningen följer upp ekonomin månadsvis. Särskilt fokus riktas mot kostnader för underhållsåtgärder, uppföljning av investeringsbudgeten samt erhållna intäkter.

Förväntat resultat

Effektivitet och transparens präglar förvaltningens planering och styrning. Chefer och medarbetare har god kunskap om hur budgeten fördelas och följs upp. Beredskap finns för justeringar under året. Prognossäkerheten är god.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att i sin verksamhet erbjuda feriearbete till ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden. Ungdomarna ska med ett modernt ledarskap ges god handledning och därigenom en attraktiv start på sitt kommande arbetsliv.

Praktikplatser erbjuds till aspiranter från arbetsmarknadsförvaltningens Jobbtorg och till andra personer, exempelvis personer med funktionsvariationer, som står utanför arbetsmarknaden. Det kan också bli aktuellt att erbjuda praktikplatser för olika yrkesutbildningar.

Förvaltningens medarbetare har ett inkluderande och stödjande arbetssätt.

Förvaltningen följer de arbetsformer för företagssamverkan och upphandlingar som staden antagit. Förvaltningen har ett tätt samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen, exempelvis begravningsbyråer, florister, entreprenörer inom stenindustrin, leverantörer av upphandlade tjänster med flera. Olika samrådsorgan finns, till exempel BESK-gruppen med representanter från begravningsbyråbranschen och förvaltningen, Transportgruppen med aktörer som utför transporter av avlidna samt OAA (Omhändertagande av avlidna) tillsammans med bland annat Region Stockholm och begravningsbyråbranschen.

Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som syftar till att ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster för exempelvis begravningsbyråverksamheten.

Staden som offentlig arbetsgivare är en viktig aktör i arbetet med målen i agenda 2030 om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt samt minskad ojämlikhet.

Särskild insats

Det massiva snöfall som drabbade Stockholmsområdet under december 2022 kräver en särskild satsning på vård och underhåll, vilket planeras att genomföras under våren och försommaren 2023.

Främst Skogskyrkogården men även Norra begravningsplatsen och vissa andra begravningsplatser har ett mycket omfattande röjnings- och återställningsbehov.

Kyrkogårdsförvaltningen kommer i samverkan med bland annat arbetsmarknadsförvaltningen att tillskapa en särskild arbetsstyrka för ändamålet. I storleksordningen 15-30 personer kommer att erbjudas arbetsträning och kompetensutveckling i projektet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	120 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	15 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
Kommentar Förvaltningen kommer att skapa en särskild arbetsstyrka för återställningsarbete efter snövädret i december 2022. 15 till 30 personer planeras kunna erbjudas arbetsträning och kompetensutveckling i projektet.			
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	3 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	120 st	11 000	Tertial

Nämndmål: Nämnden bidrar till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktik till personer som står långt från arbetsmarknaden

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter att tillhandahålla platser för feriearbete för ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden. Praktikplatser erbjuds till aspiranter från Jobbtorg och till andra personer, exempelvis personer med funktionsvariationer, som står utanför arbetsmarknaden. Det kan också bli aktuellt att erbjuda praktikplatser för olika yrkesutbildningar.

Förväntat resultat

Fler personer får arbetslivserfarenhet och blir mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Erbjuda praktikplatser	2019-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål bland annat genom att erbjuda Stockholmarna en mångfald av gravskick. Anpassningar görs vid befintliga begravningsplatser för att tillmötesgå efterfrågan på av olika begravningsstraditioner. Den bärande idén ska vara att olika gravskick integreras, om inte i samma gravkvarter, så i samma områden. Även månghundraåriga kyrkogårdar kan genom detta bidra till det moderna samhällets behov av integration och mångfald.

Den nya begravningsplatsen på Järvafältet är under uppförande och tas i bruk 2024. För att

möta den ökade efterfrågan från anhöriga om gravsättningsformen askgravlund fortsätter arbetet med anläggande av en askgravlund på kvarter 25 på Skogskyrkogården och under 2023 påbörjas projektering av askgravlund på Galärvarvskyrkogården.

Nämndmål: Stockholmarna erbjuds en mångfald av gravskick

Beskrivning

Begravningsverksamheten omfattar alla stockholmare, oavsett etnisk eller religiös tillhörighet eller annan bakgrund. Stadens begravningsplatser präglas därför av en stor variation av gravskick, gravplatser och anpassningar till olika begravnings seder med mera.

Den nya begravningsplatsen på Järvafältet är under uppförande och beräknas vara klar under 2024. Förvaltningen fortsätter även arbetet under 2023 med att anlägga nya gravkvarter för kistgravar på Räcksta begravningsplats.

För att möta den ökade efterfrågan från anhöriga om gravsättningsformen askgravlund kommer anläggande av askgravlunder på kvarter 25 på Skogskyrkogården och på Galärvarvskyrkogården genomföras.

Förväntat resultat

Utbudet av gravplatser ökar genom nyanläggningar vid befintliga begravningsplatser och nybyggnation.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anläggande av askgravlund på Galärvarvskyrkogården	2020-12-01	2024-12-31
Anläggande av askgravlund på Skogskyrkogården	2020-12-01	2024-12-31
Anläggning av begravningsplats på Järva friområde	2008-01-01	2024-12-31
Nya begravningskvarter på Räcksta begravningsplats	2006-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att utveckla förvaltningens långsiktiga underhållsplanering. Förvaltningen är sin ringa storlek till trots personalintensiv varför det är viktigt att alla medarbetare kan bidra till att skapa en bra arbetsplats som kännetecknas av hög kompetens, ett professionellt och etiskt förhållningssätt, delaktighet och ansvarstagande, hög trivsel, ett öppet och bra arbetsklimat samt låg sjukfrånvaro.

Medarbetare och chefer erbjuds löpande kompetensutveckling utifrån behov och individuella kompetensutvecklingsplaner. Chefer ska stärkas i sitt ledarskap och ha verktyg att leda i förändring. Arbetet med utbildningsinsatser inom det organisatoriska och sociala arbetsmiljöarbetet för chefer och medarbetare fortsätter. Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp i förvaltningsledningen.

Förvaltningen avser att flytta verksamheten på Hallvägen i Slakthusområdet till lokaler i

anslutning till Tekniska nämndhuset.

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete som förebygger risker och skapar en inkluderande hälsosam arbetsmiljö. Verksamheterna arbetar för minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personlrörlighet. Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade, delaktiga, ansvarstagande samt ha ett professionellt och etiskt förhållningssätt. Alla medarbetare erbjuds en friskvårdssubvention samt en friskvårdstimme per vecka om verksamheten så tillåter.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet i förvaltningen skapar en grund för att sunt och långsiktigt hållbart arbetsliv. Det skapar goda förutsättningar för delaktighet och säkerhet på arbetsplatsen.

Medarbetare och chefer erbjuds löpande kompetensutveckling utifrån behov och individuella kompetensutvecklingsplaner. Chefer ska stärkas i sitt ledarskap och ha verktyg att leda i förändring. Förvaltningen ska arbeta för attraktiva ledaruppdrag och en ledarskapskultur som bygger på förvaltningens värdegrund och stadens chefsprofil.

Under 2022 har förvaltningens fokus varit arbetet med utbildningsinsatser inom det organisatoriska och sociala arbetsmiljöarbetet för samtliga medarbetare samt att genomföra psykosociala kartläggningar ute på avdelningarna. Detta är ett arbete som fortskrider under 2023. Vidare kommer förvaltningen att under 2023 se över arbetssätt, rutiner, dokumentation och systemstöd för det systematiska arbetsmiljöarbetet för att säkra hur förvaltningen följer upp förväntat resultat utifrån planerade och genomförda aktiviteter för trygghet och säker arbetsmiljö.

En årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet sker senast december månad i förvaltningsgruppen där det även protokollförs. Vid eventuella brister vidtas åtgärder.

Digitalisering

Under året kommer förvaltningens interna kommunikation utvecklas. En översyn ska göras av det interna kommunikationssystemet i form av möten, digitala skärmar och intranät. Syftet är att kommunikationen i högre grad ska stödja verksamheten. Externt fortsätter arbetet med att uppdatera och utveckla den digitala och den tryckta informationen.

Arbete med digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer fortsätter. Digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som syftar till att göra servicen mer tillgänglig för stockholmarna och ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster för exempelvis begravningsbyråverksamheten.

Inom förvaltningens myndighetsutövning fortsätter arbetet med att se över arbetsrutiner och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet. Förutom det interna utvecklingsarbetet sker detta också genom samverkan med storstadsregionerna, Svenska Kyrkan och SKKF (Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund).

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	79	83	År
 Sjukfrånvaro	5,4 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Kyrkogårdsnämnden är en bra arbetsgivare

Beskrivning

Förvaltningen har cirka 110 tillsvidareanställda och 150 säsongsanställda kyrkogårdsarbetare. För att säkerställa både nuvarande och framtida kompetensförsörjning ser förvaltningen över kompetensförsörjningen på både kort och lång sikt.

I förvaltningen råder goda arbetsvillkor för samtliga medarbetare, där en trygg anställning är en självklarhet liksom en arbetsplats som genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering. Goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv ges. Det råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet med utbildningsinsatser inom det organisatoriska och sociala arbetsmiljöarbetet för chefer och medarbetare fortsätter.

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete som förebygger risker och skapar en inkluderande hälsosam arbetsmiljö. Verksamheterna arbetar för minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalrollighet. Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade, delaktiga, ansvarstagande samt ha ett professionellt och etiskt förhållningssätt. Alla medarbetare erbjuds en friskvårdssubvention samt en friskvårdstimme per vecka om verksamheten så tillåter.

Arbetet med att stärka förvaltningens kommunikation fortsätter. Under 2023 kommer förvaltningens interna kommunikation utvecklas. Externt fortsätter arbetet med att uppdatera och utveckla den digitala och den tryckta informationen, där begravning.stockholm ska vara navet i kommunikationen.

Digitalisering:

Verksamheterna ska på ett resurssmart och säkert sätt tillhandahålla tjänster av hög kvalitet och kunna möta även morgondagens utmaningar. Utveckling av nya arbetssätt kan också underlätta vardagen för målgrupperna och avlasta för förvaltningens medarbetare. Digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Arbeta med digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer genomförs.

Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som syftar till att göra servicen mer tillgänglig för medborgare och ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster för exempelvis begravningsbyråverksamheten. Förvaltningen fortsätter utvecklingsarbetet med e-tjänsten "Hittagraven". E-tjänsten nås via "begravning.stockholm" och används även av gravrättsinnehavare för beställning av gravskötsel och planteringar.

Förväntat resultat

En bra arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat. Digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer leder till effektivitet och ökad kvalitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel begravningsentreprenörer som bokar via webAveny	67 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Dialog med begravningsbyråer via informationsmail samt erbjuda utbildningstillfällen i WebAveny.	2023-01-01	2023-12-31
Omvärldsbevakning av andra verksamhetssystem och av övrigt stöd för utveckling	2023-01-01	2023-12-31
Undersöka alternativa betalsätt för medborgare	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla arbetssätt genom digitalisering av blanketter, e-legitimation mm	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Medarbetare och chefer har rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ger ett värdigt bemötande

Beskrivning

Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet vilket bland annat följs upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal. Förvaltningen följer rekommendationer i dokumenten "Etiska riktlinjer vid gravgrävning" och "Risker och etiska aspekter vid gravgrävning" från Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Medarbetarnas kompetensutveckling och individuella kompetensutvecklingsplaner följs upp vid medarbetarsamtalen. Förvaltningen arbetar med ledarutvecklingsinsatser där alla chefer involveras. Chefer ska stärkas i sitt ledarskap och ha verktyg att leda i förändring.

Förväntat resultat

Kompetenta medarbetare, nöjda kunder och besökare.
Tillgängligt ledarskap. Chefer stärks i sitt ledarskap och har verktyg att leda i förändring.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i storstadssamverkan och i andra nationella sammanhang för utveckling av begravningsverksamheten	2023-01-01	2023-12-31
Medverka i Järvaveckan	2023-01-01	2023-12-31
Revidera förvaltningens värdegrundsdokument	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla ett enhetligt arbetssätt för introduktion av nya medarbetare	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Medverkan i stadens krisorganisation

Nämnden ska i linje med stadens ökade beredskap ta fram och implementera en beredskapsplan som gäller hela spektrumet från mindre kris till och med krig. I linje med förvaltningens arbete med risk- och sårbarhetsanalys (RSA) vidtar förvaltningen åtgärder för att öka reciliensen i verksamheten. Under 2023 prioriteras möjlighet att säkra tillräcklig strömförsörjning.

Kyrkogårdsnämndens insatser ska säkerställa verksamheternas kontinuitet vid oönskade händelser samt värna om säkerheten på arbetsplatsen. Verksamheten ska fungera ändamålsenligt även vid oönskade händelser och information ska behandlas säkert enligt gällande lagar och riktlinjer.

Personella resurser i form av säkerhetssamordnare, krisledningsstab och krisorganisation finns upprättad och bemannad. Under 2023 kommer arbetet att fortsätta med utveckling av rutiner och kontinuitetsplaner för att hantera oönskade händelser samt utbildning och övning genomförs. En plan samt bemanning för organisation under höjd beredskap och krig ska tas fram och implementeras. Utgångspunkten är den planering som idag finns för kris och oönskade händelser.

De årliga risk- och sårbarhetsanalyserna identifierar verksamheternas kritiska åtaganden och åtgärder kan vidtas för att skydda och värna dessa. Syftet är att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter vid allvarliga och extraordinära händelser. I detta arbete ingår även att säkerställa kyrkogårdsförvaltningens krisförmåga.

Att ha uppdaterade lokala krisplaner/handlingsplaner är avgörande för hur väl en händelse kan hanteras och arbetet är ständigt pågående. Planerna ska vara anpassade efter rådande omvärldsförutsättningar och dessa förändras löpande. Medarbetare inom kyrkogårdsförvaltningen ska ha god kunskap om hur de ska agera om de ställs inför olika oönskade händelser. Det kan till exempel handla om olycka, hot och våld men även en extraordinär händelse. Oavsett händelse är målet att förvaltningens medarbetare arbetar efter fastställda rutiner som syftar till att förvaltningens verksamhet kan fortgå.

Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

RSA genomförs för att minska sannolikheten för att oönskade händelser ska inträffa och minimera konsekvenserna om de ändå inträffar.

I linje med förvaltningens RSA har beslut tagits att bygga om anläggningarna 15C (för administration), Nya kylhuset (för bisättning) och Nya krematoriet (för kremation), för att de ska vara förberedda för att koppla in reservkraft vid allvarliga störningar i kraftnätet eller längre strömbortfall. Förvaltningen anlitar en konsult för att ta fram en plan för hur ombyggnationen ska utföras. Detta ska påbörjas första halvåret 2023.

I staden pågår ett arbete med att ta fram ett avropsavtal gällande större reservkraftaggregat. Detta avtal kommer förvaltningen att kunna nyttja. För att kunna testa anläggningarna fullt ut behöver avtalet vara klart.

Förvaltningen har ett avtal gällande bränsleförsörjning samt att bränsle finns i tankar för minst sex månaders drift i normalläge, då är inte reservkraftaggregat inräknade.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Nämnden bedriver ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete i verksamheten enligt stadens anvisningar exempelvis vad gäller informationsklassning eller åtkomsthantering.

Kyrkogårdsförvaltning har sammanställt en lokal anvisning för att följa upp det systematiska arbetet inom informationssäkerhet. I den lokala anvisningen specificeras ansvarsfördelningen inom organisationen och rutinerna och aktiviteterna redovisas bland annat i ett årshjul. Informationsflödet uppfyller stadens krav om konfidentialitet, tillgänglighet, riktighet och spårbarhet.

Upphandling

Upphandlingar leder till inköp av varor och tjänster som kännetecknas av hög kvalitet till ekonomiskt fördelaktiga villkor och att verksamheterna bedrivs på ett långsiktigt hållbart sätt. Aktiv avtalsuppföljning sker för att motverka välfärdsbrott och främja en sund konkurrens mellan seriösa företag. God beredskap säkerställs i upphandlade verksamheter. Förvaltningen har rutiner för att kontinuerligt följa upp avtal och leverantörer, minst en gång under året och dokumenterar det.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	30 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	80 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för framtida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Förvaltningen har hög beredskap och stark rådighet inom begravningsverksamheten

Beskrivning

Nämnden ska i linje med stadens ökade beredskap ta fram och implementera en beredskapsplan som gäller hela spektrumet från mindre kris till och med krig. I linje med förvaltningens arbete med risk- och sårbarhetsanalys (RSA) vidtar förvaltningen åtgärder för att öka reciliensen i verksamheten. Under 2023 prioriteras möjlighet att säkra tillräcklig strömförsörjning, Beslut om att bygga om anläggningarna 15C (för administration), Nya kylhuset (för bisättning) och Nya krematoriet (för kremation) finns, för att de ska vara klara för reservkraft vid allvarliga störningar i kraftnätet eller längre strömbortfall.

Förvaltningen anordnar utbildning och workshop för nyckelpersoner om begravningsverksamhetens möjligheter och begränsningar vid allvarliga samhällsstörningar.

Förvaltningen bedriver ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete enligt stadens anvisningar vad gäller informationsklassning eller åtkomsthantering.

Nämndens upphandlingar leder till inköp av varor och tjänster som kännetecknas av hög kvalitet till ekonomiskt fördelaktiga villkor och att verksamheterna bedrivs på ett långsiktigt hållbart sätt. Aktiv avtalsuppföljning sker för att motverka välfärdsbrott och främja en sund konkurrens mellan seriösa företag. God beredskap säkerställs i upphandlade verksamheter.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en god beredskap för de kritiska samhällsfunktioner som ligger inom förvaltningens rådighet. Förvaltningen arbetar systematiskt med informationssäkerhet och dataskydd.

Upphandlade verksamheter bedrivs med hög kvalitet och på ett långsiktigt hållbart sätt krav på god beredskap ställs i upphandlade verksamheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anordna utbildning och workshop för nyckelpersoner om begravningsverksamhetens möjligheter och begränsningar vid allvarliga samhällsstörningar.	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att stadens begravningsverksamhet ska upplevas som trygg och förtroendegivande. Invånarna ska uppleva ett professionellt stöd i ett av livets mer utmanande skeden. Begravningsplatser och kyrkogårdar ska vara välskötta, belysta och tillgängliga och genom detta bidra till att skapa möjlighet till återhämtning och själslig rekreation för alla.

Verksamheten ska präglas av tillförlitlighet och hög säkerhet, såväl arbetstekniskt som arbetsmiljömässigt. Under 2023 fortsätter arbetet med att förbättra den upplevda tryggheten hos såväl medborgare som medarbetare. Åtgärdande av skadegörelse och åtgärder för att förhindra brott ska ge besökarna en trygg och säker miljö. Vaktbolag ronderar vid de större begravningsplatserna. Som ett led i att prova olika tekniska lösningar för ökad trygghet kommer befintliga grindar låsas nattetid för biltrafik på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen.

Nämndmål: Begravningsverksamheten präglas av tillförlitlighet och hög säkerhet. Stadens begravningsplatser upplevs som trygga, välskötta och säkra.

Beskrivning

Basen för förvaltningens säkerhetsarbete är tillförlitliga och säkra rutiner vid beställningar, kremationer och förvaring av kistor med stoft och urnor samt vid utlämning av urnor. Säkerheten på begravningsplatserna har hög prioritet. Samråd med övriga storstadsförvaltningar sker med anledning av beredskap inför så kallade riskbegravningar. Gravstenssäkerheten är ytterst gravrättsinnehavarens ansvar men kyrkogårdsförvaltningen har tillsyn och följer upp gravstenssäkerheten. Medarbetare vid samtliga arbetsplatser genomgår regelbundet utbildningar i brandskydd och hjärt-och lungräddning.

Åtgärder genomförs som ökar tryggheten, exempelvis förbättrad belysning, röjning av buskar och sänkning av häckar. Hög skötselnivå, god vinterväghållning, snabb sanering av klotter och åtgärdande av annan skadegörelse samt åtgärder för att förhindra brott ska ge besökarna en trygg och säker miljö. Vaktbolag ronderar i stor omfattning vid de större begravningsplatserna. Befintliga grindar låses nattetid för biltrafik på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen, som ett led i att prova olika tekniska lösningar för ökad trygghet. Samverkan sker med närpolisen kring åtgärder som kan vidtas för att förhindra fortsatta stölder och annan brottslighet.

Arbetet med ljus-/mörkerplaner för de olika begravningsplatserna fortsätter. Planerna tas fram för att visa på behovet och prioriteringar av belysningsåtgärderna.

Ljus-/mörkerplaner har tagits fram för Sandsborg, Västberga och Brännkyrka kyrkogårdar. Under 2022 genomfördes belysningsåtgärder på Västberga begravningsplats med stöd av erhållna trygghetskapande medel.

Efter att vård- och underhållsplaner för Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen är framtagna kommer framtagande av ljus-/mörkerplaner för Norra begravningsplatsen samt för Skogskyrkogården att prioriteras.

Förväntat resultat

Enstaka incidenter, men inga allvarliga avvikelser eller olyckor sker inom verksamheten. Besökarna upplever begravningsplatserna som trygga, välskötta och säkra. Inga skillnader utifrån kön finns för upplevelsen av tryggheten på begravningsplatserna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
♀ Andel besökare som upplever att Stockholms begravningsplatser är trygga	72		År
♀ Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som välskötta	78		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Framtagande av ljus-/mörkerplaner	2019-01-14	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att stadens begravningsverksamhet ska upplevas som trygg, förtroendegivande och att anläggningarna tillmötesgår olika behov.

Var och en som kommer i kontakt med verksamheterna ska känna sig trygg i vetskapen om att bemötande och service utformas på ett likvärdigt sätt för alla medborgare. För att leva upp till målet om mänskliga rättigheter och en stad fri från diskriminering arbetar verksamheterna med att utveckla ett jämställt, normkritiskt, antirasistiskt, icke-diskriminerande och tillgängligt arbetssätt.

Tillgänglighetsanpassningar görs i samråd med nämndens råd för funktionshinderfrågor. Barnperspektivet ska vara närvarande vid planering och anläggning av begravningsplatserna. Samverkan och samråd med olika intressenter görs vid planering av verksamheten. Allmänhetens och olika religiösa företrädares synpunkter är värdefulla för att utveckla kvaliteten i service och förvaltning.

Nämndmål: Verksamheten utgår från mänskliga rättigheter och är fri från diskriminering

Beskrivning

Nämnden anpassar fortlöpande befintliga anläggningar för att tillmötesgå olika behov. Tillgänglighetsanpassningar görs i samråd med nämndens råd för funktionshinderfrågor. Det kan dock finnas en konflikt mellan fortsatta åtgärder och anpassningar av anläggningarna och de hänsyn som måste tas till olika kulturmiljöaspekter.

Verksamhetens statistik redovisas uppdelat på kön till exempel de brukarundersökningar som genomförs. Detta ger goda möjligheter till att skillnader mellan könen upptäcks och att arbete

kan påbörjas för att utröna vad dessa skillnader beror på och vad som behöver åtgärdas.

Barnperspektivet ska vara närvarande vid planering och anläggning av begravningsplatserna. Världsarvet Skogskyrkogården erbjuder fria barnvisningar till skolor och förskolor samt riktade pedagogiska program till skolorna.

Fortlöpande kunskapsutbyte med begravningsentreprenörer och anhöriga medför att olika lösningar utvecklas för att tillmötesgå olika begravningstraditioner. Förvaltningen medverkar bland annat i Järvaveckan för att möjliggöra god dialog med medborgare gällande begravningsplatsen på Järva.

Förväntat resultat

Ingen utsätts för diskriminering eller kränkande särbehandling inom nämndens verksamhetsområde.

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Ekonomiska förutsättningar

Kyrkogårdsnämndens verksamhet är i ekonomisk balans. Begravningsverksamheten finansieras genom begravningsavgiften som fastställs av kommunfullmäktige. Begravningsavgiften år 2023 är 6,5 öre per skattekrona. Över- och underskott ska i sin helhet balanseras i en begravningsfond till nästkommande budgetår.

Driftbudgeten ökas med särskilda satsningar för bland annat förstärkt underhåll och arbetsmarknadsåtgärder med 15,0 mnkr jämfört med 2022. Utöver nämndens budget finns 2,0 mnkr för feriearbeten och handledning av feriearbetare avsatta i central medelsreserv till kyrkogårdsnämnden. Serviceverksamheten, som innebär att erbjuda skötsel av gravplatser till gravrättsinnehavarna, ska vara självfinansierad.

Investeringsbudgeten för 2023 är 198,5 mnkr, varav 100 mnkr är avsatta för etableringen av en ny begravningsplats på Järvaområdet. Övriga investeringsmedel ska bland annat finansiera uppbyggnad av en ceremonilokal på Strandkyrkogården och nya kistgravar på Råcksta begravningsplats..

Driftbudget	KF 2023	Omslutningsförändring	Budget justering	Nämndbudget
Kostnader	Mnkr			
Förvaltningschef/administrativa avd.	23,1	10		33,1
Begravnings- och serviceavdelningen	116,4			116,4
Boknings och gravrättsavdelningen	9,1			9,1
Tekniska avdelningen	59,9			59,9

Driftbudget	KF 2023	Omslutningsförändring	Budget justering	Nämndbudget
Kapitalkostnader	33,1		8	41,3
Summa kostnader	251,8			259,8
Intäkter				
Avgifter	14,5			14,5
Fonduttag	10,0			10
Övrigt	4	10		14
Summa intäkter	28,5			38,5
Netto	213,3	0		221,3

Driftbudgeten ökar med 27,8 mnkr jämfört med 2022 med 1,0 mnkr för stärkt strategisk kompetens, 2,0 mnkr för planering av fastighetsunderhållet och 2,5 mnkr för bemanning av Järva begravningsplats. Budgeten för begravningsplatser drivna av annan än huvudmannen ökar med 3,6 mnkr och budgeten för underhåll och arbetsmarknadsåtgärder förstärks med 15,0 mnkr. Utöver dessa tillägg ökar budgeten med 3,7 mnkr till följd av en för en kostnadsneutral justering av personalomkostnadspålägget.

Utöver nämndens budget finns 2,0 mnkr för feriearbeten och handledning av feriearbetare avsatta i central medelsreserv till kyrkogårdsnämnden.

Den förstärkta underhållsbudgeten kommer i huvudsak användas enligt nedan.

Ny inhägnad av materielplan Norra begravningsplatsen
Renovering av Minneslunden på Bromma kyrkogård
Renovering av Bromma ekonomibygnad
Utbyte och förstärkningar av elmatningar
Renovering av port Nya krematoriet
Ommålning av tak Sandsborgskyrkogården
Ommålning av ekonomibygnaden Strandkyrkogården
Förbättringar av fjärrstyrning av tekniskutrustning
Ny rökgasfläkt Nya krematoriet
Renovering och komplettering av skyltar
Omgestaltning av askgravplatser Bromma kyrkogård

Investeringar

Investering	Budget 2023 Mnkr
Järva begravningsplats	100,0
Ceremonibygnad Strandkyrkogården	28,0
Askgravar Skogskyrkogården	11,0
Säkerhetsåtgärder	2,5

Investering	Budget 2023 Mnkr
Räcksta kistgravar	37,0
Övriga investeringar	20,0
Summa	198,5

Investeringsbudgeten för 2023 är 198,5 mnkr, varav 100 mnkr är avsatta för Järva begravningsplats. I budget finns särskilda medel avsatta för ceremonilokal på Strandkyrkogården, askgravar på Skogskyrkogården och kistgravar på Räcksta begravningsplats. Gemensamt för ovan nämnda projekt är att genomförandet (även projektering och upphandling) kommer att påverkas av den rådande pandemins restriktioner, vilket kan komma att påverka kostnadsutfallet under 2023.

Nya läsbara grindar planeras av särskilda medel för säkerhetsåtgärder till Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen samt extra belysning på Norra begravningsplatsen.

Byggandet av Järva begravningsplats löper vidare enligt plan. En entreprenör till uppförande av ceremonilokal, ekonomibygnad och den så kallade ”finplanteringsentreprenaden” är upphandlad och byggstarten skedde under sensommaren.

Övriga investeringar

Det kontinuerliga underhållet/förvaltningen av nämndens fastigheter (mark och anläggningar) sker i stor utsträckning i form av enskilda investeringar. Dessa kan kopplas till särskilda behov vilka framgår av följande tabell.

Beläggningsarbeten	Tillgänglighet
Yttertak Räcksta krematorium	Underhåll
Utbyte av maskiner	Arbetsmiljö/miljö
Oljeavskiljare Strandkyrkogården	Arbetsmiljö/miljö
Räcksta materialgårdstak	Arbetsmiljö
Ramp Hässelby kapell	Tillgänglighet
Kompletterande investeringar på krematorium	Säkerställa driften
Ny askgravlund - Galärvarvskyrkogården	Utveckling, ökat behov
Ombyggnad av allmän toalett Sandsborgskyrkogården	Tillgänglighet
Utbyte av inpasserings system	Säkerhet
Genomgrävning av kvarter 10A Strandkyrkogården	Utveckling, ökat behov
Om isolering av innergård kv 21 Skogskyrkogården	Arbetsmiljö
Servicestationer på Norra begravningsplatsen	Tillgänglighet
Underhållande åtgärder Skogskrematoriet	Säkra historiska värden

Tabellen ovan visar hur förvaltningen inom ramen för 20,0 mnkr planerar att genomföra underhållsåtgärder av investeringskaraktär för 2023. Investeringarna stöds/styrs i form av projektplaner (i vissa fall förenklade) i linje med den så kallade Lilla Ratten, stadens projektprocess.

Behovet av åtgärder följs upp inom respektive avdelning vid månadsvisa avdelningsmöten.

Uppkomna behov av omprioritering av planerade åtgärder rapporteras till förvaltningsledningen.

Två gånger per år följer förvaltningsledningen upp de prioriterade åtgärderna och ser om behov finns av omprioriteringar på grund av under året akut uppkomna behov av åtgärder.

Budgetjusteringar

Kyrkogårdsnämnden ansöker om budgetjustering för ökade kostnader för kapitalkostnader 8,0 mnkr.

Omslutningsförändringar

Kyrkogårdsnämnden beslutar om omslutningsförändring om 10,0 mnkr på grund av ökade intäkter från kremationer åt andra huvudmän samt för återbetald koldioxidskatt.

Övriga ekonomiska redovisningar

Ersättning till församlingar som förvaltar allmänna och enskilda begravningsplatser

I Stockholm finns 12 församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser utan att vara huvudman för begravningsverksamheten. Stockholms kyrkogårdsnämnd har, enligt Begravnings lagen, rätt att lämna ett skäligt bidrag till driften till den församling som är innehavare och vill behålla förvaltningen av sin begravningsplats. Huvudmannens bidrag till församlingarna har utgått från de kostnader församlingarna haft för förvaltning av sina begravningsplatser/kyrkogårdar/kolumbarier.

Den 1 januari 2017 trädde ett nytt statligt ersättningssystem i kraft som ersatte det tidigare clearingssystemet. Det nya ersättningssystemet gäller den som innehar enskild begravningsplats och den som innehar allmän begravningsplats utan att vara huvudman. Det nya ersättningssystemet består av två ersättningsbelopp. En gravsättning utan gravrätt (minneslund/askgravlund) ersätts med 1478 kr. En gravsättning med gravrätt (kistgrav/askgravplats/kolumbarium) ersätts med 36 950 kr (1478 kr X 25 år). Ersättningsnivåerna kommer att omprövas vart femte år.

I samband med införandet av de nya ersättningsbeloppen för gravsättning gjordes en översyn av bidragsgivningen till församlingarna. Bidragen för 2023 utges i ett till församlingarna garanterat belopp. Det finns församlingar som har få gravsättningar men som har kostnader för drift och underhåll och som därför inte kompenseras fullt ut av de nya ersättningsnivåerna. Garantibeloppets storlek bygger därför på det bidrag som nämnden tidigare gett församlingarna. Skulle antalet gravsättningar och ersättningarna för dessa överstiga garantibeloppet kan församlingen tillgodoräkna sig hela ersättningen.

Genom förändringen ska det nya högre ersättningsbeloppet från 2017 i princip täcka framtida underhåll av anläggningarna. Extra bidrag för exempelvis underhåll av kulturhistoriska värden och tillgänglighetsanpassningar kommer i princip inte att delas ut. Undantag kan medges om nämnden i särskilt ärende tar ställning till särskilt äskande.

Nämnden föreslås ge 12 av stadens församlingar som förvaltar allmän begravningsplats

oförändrade garantibelopp enligt följande år 2023.

Hedvig Eleonora församling har äskat ett extra bidrag om 500 tkr 2023 för att genomföra del av renoveringsåtgärder beskrivna i framtagna vårdplan för Hedvig Eleonora kyrkogård. Renoveringsåtgärderna omfattar främst gravar och träd.

De enskilda huvudmännen såsom Judiska församlingen, Katolska församlingen och Stiftelsen Stora Sköndal bedriver begravningsverksamhet på egen mark. Dessa begravningsplatser är inte allmänna begravningsplatser. De ges ersättning per gravsättning inom det nya ersättningssystemet och omfattas inte av garantibelopp.

Förväntad kostnad utöver garantin	4858
Adolf Fredriks församling	774
Domkyrkoförsamlingen/Stockholms stift	629
Engelbrekts församling	389
Farsta församling	458
Gustav Vasa församling	1 341
Hedvig Eleonora församling	415
Hägerstens församling	944
Högalids församling	838
Katarina församling	995
Maria Magdalena församling	675
S:t Johannes församling	998
Västermalms församling	1 586
Summa	14 900

Systematiskt kvalitetsarbete

För att förverkliga Stockholms stads kvalitetsprogram med utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering kommer förvaltningen under 2023 arbeta med att implementera kvalitetsprogrammets förhållningssätt inom förvaltningen.

Förvaltningens arbete med väsentlighets- och riskanalys samt intern kontroll är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Genom att förebygga, upptäcka och åtgärda oönskade händelser, samt säkra tillgångar, förhindra förluster och oegentligheter kan god kvalitet skapas i hela nämndens verksamhet.

Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och förhindra allvarliga fel och skador. Ett reviderat system för intern kontroll bifogas till verksamhetsplanen.

Förvaltningen samverkar för innovation och strategiska digitaliseringsfrågor med olika aktörer bland annat stadsledningskontoret och övriga förvaltningar. En ökad digital kompetens och kompetensutveckling att använda digitala verktyg effektivt prioriteras. Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar

som ska ge effektivare, snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster. Förvaltningen deltar även i olika sammanhang över landet för att sprida och ta del av idéer och metoder som rör förvaltningens verksamhetsområden.

System för hantering av synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål är vägledande för utvecklingsarbetet. För att kunna rätta till fel och brister och utveckla och förbättra verksamheten har förvaltningen rutiner för att ta hand om de synpunkter som invånarna har. Utöver att lämna sina synpunkter direkt till förvaltningens medarbetare kan synpunkterna lämnas via brev, e-post eller via e-tjänsten Tyck Till.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar nämndens arbete framför allt till:

- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 7 - Hållbar energi för alla
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen
- Mål 13 - Bekämpa klimatförändringar
- Mål 15 - Ekosystem och biologisk mångfald

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Svante Borg, Förvaltningschef	2023-01-16